

Для досягнення поставленої мети в боротьбі з транснаціональною злочинністю важливо мати:

- законодавче забезпечення діяльності правоохоронних органів;
- високий професіоналізм працівників спеціальних підрозділів;
- спеціально розроблену систему взаємодії між правоохоронними органами [3, с.19].

Список літератури:

1. Фоменко С.А. Нарушения налогового законодательства: выявление и исправление. Одесса, 1995. 2. Билентук П.Д., Єрженів С.Є., Кофанов А.В.. Транснаціональна преступність: состояние и трансформация. К., 1999. 3. Матусовський Г.А., Бодляський С.В., Бушан О.П., Бегійський В.З., Городиський О.М.. Правоохоронні органи у боротьбі з організованою злочинністю: компетенція та взаємодія // Питання боротьби з злочинністю. Вип. 2, X., 1998.

Надійшла до редакції 13.09.2000

І.Д. Казанчук, ад'юнкту Ун-ту внутр. справ

РОЛЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БОРЬБІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Одним з найбільш небезпечних соціально-політичних явищ, що складають загрозу для сучасного суспільства, стала транснаціональна злочинність. Хоча це явище не можна назвати принципово новим. В той же час, як правоохоронні органи, так і населення нашої країни мало що про неї знають, недостатньо ознайомлені з існуючими видами і особливостями «роботи» з ними. У деякій мірі це пояснюється вимушеною ізоляцією громадян колишнього Радянського Союзу, що мала місце ще десять років тому. І, природно, що зі зміною соціально-політичного устрою держави та прийняттям курсу інтеграції України у світове співтовариство, правоохоронцям прийшлося зіткнутися з новими формами злочинності. Так, сучасна організована злочинність характеризується високим рівнем міжнародних зв'язків. До того ж, багато злочинних об'єднань, що сформувалися ще в радянські часи, діяли на єдиній території усього СРСР і, незважаючи на розпад Союзу, та формування незалежних держав, зберегли свою структуру і сфери впливу й дотепер.

З іншого боку, за останні декілька десятиліть науково-технічний і економічний розвиток також послужив реальним стимулом для інтеграції світового співтовариства. Потік авіаласажирів зріс від 26 до 600 млрд людино-миль за період з 1960 по 1992 рік. Світовий імпорт з 1960 по 1990 рік зріс, відповідно, із 330 до 3500 млрд доларів. Мільярди доларів щодня обмінюються електронним шляхом, і приблизно половина цього багатства укривається від податків, щоб сховати джерело походження.

У такій ситуації особливу роль в боротьбі з цим явищем повинні відігравати засоби масової інформації (ЗМІ), які завжди мали впливову силу на розвиток або занепад тих чи інших процесів суспільного життя. При цьому необхідно виділити дві основні задачі, що покладаються на ЗМІ.

По-перше, це безпосередня допомога у розкритті транснаціональних злочинів.

По-друге, це сприяння запобіганню такого роду кримінальної діяльності; впливу на правову свідомість людей.

Перша з визначених задач є традиційною для ЗМІ в контексті боротьби зі злочинністю. Так телебачення, преса, Інтернет сприяють розшуку і затриманню злочинців, допомагають створенню позитивного іміджу працівників правоохоронних органів, що у свою чергу реально допомагає їх роботі і підвищує її ефективність [2, с.64-66]. Але варто звернути увагу на те, що транснаціональна злочинність має свою специфіку, тому засобам масової інформації доводиться вирішувати кілька глобальних проблем.

Насамперед, це мовний бар'єр, який часто стає перешкодою при висвітленні злочинних дій, що порушують закони більш ніж однієї країни. Особливо гостро це відчувається в тих випадках, коли «аудиторія», на яку розраховані публікації, інтернаціональна. Як правило, у таких випадках ЗМІ різних держав публікують переклади з посиланням на першоджерело. Така практика достатньо широко поширена, у тому числі й у нашій державі. Проте, це лише частковий вихід із ситуації, що склалася. Часто в перекладах оригінальних повідомлень припускаються прикрих помилок, що радикально спотворюють зміст матеріалу і можуть принести шкоду розслідуванню того або іншого транснаціонального злочину.

На мій погляд, одним з найбільш реальних і істотних шляхів вирішення таких проблем повинні стати поширення сучасних інформаційних технологій, зокрема, Інтернет. Так більшість крупних закордонних інформаційних агентств вже достатньо давно мають свої WWW- сайти, інформація на яких дається, як правило, кількома мовами. Фінансові витрати на розміщення таких перекладів відносно невеликі і фактично оцінюються лише вартістю перекладу, а не його публікації, як у випадку з традиційними ЗМІ. Крім того, користувачі Інтернет, кількість яких збільшується, мають можливість безперешкодно використовувати технічні засоби для самостійного перекладу матеріалів (наприклад, комп'ютерні програми – перекладачі), у тих випадках, коли необхідний переклад відсутній.

Наступним важливим фактором, на мою думку, є те, що, висвітлюючи події, що пов'язані з криміналом, засоби масової інформації ризикують вступити в конфлікт з інтересами правосуддя. До того ж, деяка інформація, яка несвоєчасно була розголошена, може не тільки завшкодити діяльності правоохоронних органів, але й, що ще найгірше, поставити під загрозу життя людей [3, р.250-253]. Це стало актуальнішим у наш час, коли довелось зіткнутися із тероризмом, добре озброєними формуваннями, що керуються представниками, організованої злочинності. І проблема міжнародних злочинів набуває особливої ваги у випадках, коли мова йде про узгодженість дій з боку зацікавлених сторін, в якості яких виступають правоохоронні органи різних країн. Непродуманість і неточність змісту матеріалів, що видаються для масового поширення, може призвести до непередбачених навіть і трагічних наслідків, зокрема, до зовнішньополітичних конфліктів.

Існують терористичні організації, що мають свої інформаційні центри, які розташовані, як правило, на території інших держав. Негативним наслідком цього є те, що мас-медіа, таким чином, виявляються втягнутими в інформаційну війну. Проте, для боротьби з цим явищем необхідне відповідне законодавче забезпечення. До того ж, повинні існувати та реально діяти міжнародні угоди, які б дозволили практично запобігати інформаційній підтримці транснаціональної злочинності.

Українська організована злочинність у значній мірі не відповідає закордонним аналогам. Її економічну базу склали процеси перерозподілу державної власності і ринкового реформування економіки, що проводилися при відсутності належної правової бази, слабкому державному контролю і значною корупцією органів влади і управління. Наше суспільство певною мірою виявилось не готовим до боротьби з цим явищем.

Зміцненню організованої злочинності сприяли недосконалість кредитно-фінансової системи, економічна і юридична безграмотність значної частини керівників, підприємців і населення, що дозволило організувати і провести широкомасштабні шахрайські операції й афери. Тому фактично саме ЗМІ можуть виявитися тим ефективним засобом і рівноправним партнером у запобіганні цих небезпечних видів злочинів.

Засоби масової інформації можуть акцентувати увагу громадськості на цих явищах, їхніх наслідках, і тим самим сприяти їхньому викоріненню. Слід зазначити, що на сучасному рівні розвитку демократії і гласності дана тема достатньо широко представлена в пресі. А це прямим чи непрямым чином відбивається на менталітеті нашого суспільства.

Взагалі ООН розділила усі транснаціональні злочини на 17 груп. На жаль, сьогодні незалежній Україні, як і країнам ближнього зарубіжжя, прийшлося зіткнутися практично з усіма видами злочинів, що носять міжнародний характер. Їхній вплив на життя приватних осіб, на політичні інститути й окремі галузі економіки світового співтовариства надзвичайно великий. І саме поглиблення міжнародного співробітництва повинно бути усвідомлене як необхідна умова для боротьби із міжнародною злочинністю, в чому можуть реально допомогти засоби масової інформації.

Список літератури:

1. Нестеров А. В. Пресса об организованной преступности // Организация общественных связей органов внутренних дел. Материалы научно-практич. конф-ции. М., 1997. 2. Cain M. E. Society and the Policeman's Role, Routledge and Kegan Paul, 1993.

Надійшла до редколегії 24.07.2000

В.К. Шкарупа, д-р юрид. наук, нач. каф. Академії державної податкової служби України

Адміністративно-правові заходи щодо протидії крадіжкам та незаконному вивезенню (увезенню) культурних цінностей

Крадіжки творів мистецтва і предметів культури потенційно загрожують культурній спадщині усіх народів. Вдосконалення засобів скоєння